

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за патентите

(обн., ДВ, бр. 27 от 1993 г.; изм. и доп., бр. 83 от 1996 г.,
бр. 11 от 1998 г. и бр. 81 от 1999 г.)

§ 1. В чл. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. Заглавието се изменя така: “Право на изобретателя да бъде посочен”.

2. Алинея 1 се отменя.

3. Досегашната ал. 2 става ал. 1 и се изменя така:

“(1) Лицето, което е създадо изобретение или полезен модел, е негов изобретател. Когато изобретението или полезният модел са създадени от няколко лица, те са съизобретатели.”

4. Досегашната ал. 3 става ал. 2 и в нея се създава изречение второ:

“Това право е лично и непрехвърляемо.”

5. Досегашната ал. 4 става ал. 3.

§ 2. В чл. 5, ал. 1 се създава изречение второ:

“Таксите за заявяване, експертиза и обжалване на решенията на експертизния отдел се заплащат в намален размер съгласно тарифата, ако заявителите са изобретателите или лица, определени с акт на Министерския съвет.”

§ 3. Член 6 се изменя така:

“Патентоспособни изобретения

Чл. 6. (1) Патенти се издават за изобретения от всички области на техниката, които са нови, имат изобретателска стъпка и са промишлено приложими.

(2) Не се считат за изобретения:

1. открития, научни теории и математически методи;

2. резултати от художествено творчество;

3. планове, правила и методи за интелектуална дейност, за игри или за делова дейност и компютърни програми;

4. представяне на информация.

(3) Алинея 2 се прилага за посочените обекти, доколкото се иска правна закрила за самите тях.”

§ 4. В чл. 7 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1 думите “чиято публикация или използване биха нарушили” се заменят с “чието търговско използване би нарушило”.

2. Точка 2 се изменя така:

“2. методи за лечение на хора или животни и методи за диагностика, прилагани пряко върху хора или животни; тази разпоредба не се прилага за продукти, по-специално вещества или състави, използвани в тези методи.”

§ 5. В чл. 8 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 3 се изменя така:

“(3) Състоянието на техниката включва и съдържанието на националните заявки за патент, европейските и международните заявки за патент, за които Република България е посочена страна, и които имат дата на подаване, съответно приоритетна дата, по-ранна от датата съгласно ал. 2, ако впоследствие бъдат публикувани в официалния бюлетин на Патентното ведомство.”

2. Създава се ал. 4:

“(4) Вещества или състави, включени в състоянието на техниката съгласно ал. 2 и 3, които се използват в методите по чл. 7, т. 2, се считат за нови, ако използването им не е включено в състоянието на техниката.”

§ 6. В чл. 9 се правят следните изменения:

1. Заглавието се изменя така: “Изобретателска стъпка”.

2. Думите “изобретателско равнище” се заменят с “изобретателска стъпка”

§ 7. Член 11 се изменя така: “Разкриване, което не влияе на новостта

Чл. 11. (1) Разкриването на изобретението не влияе на новостта, когато това разкриване е направено в шестмесечен срок преди датата на подаване на заявката за изобретението, съответно преди приоритетната дата, и се дължи на или е следствие от:

1. очевидна злоупотреба по отношение на заявителя или предходния притежател на правото на заявяване;

2. излагане на изобретението на официална или официално призната изложба от заявителя или предходния притежател на правото на заявяване.

(2) Разкриването по ал. 1, т. 2 не влияе на новостта, ако заявителят декларира излагането на изобретението при подаване на заявката и в тримесечен срок от датата на подаване на заявката представи доказателства за това.”

§ 8. В чл. 12 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 думата “авторството” се заменя с “изобретателя”.

2. Създава се ал. 3:

“(3) Патентът действа по отношение на трети лица от публикацията за издаването му в официалния бюлетин на Патентното ведомство.”

§ 9. В чл. 15, ал. 5 думите “право на авторство съгласно” се заменят с “правото по” и думите “и 3” се заличават.

§ 10. В чл. 18 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след предлога “до” се добавя “публикацията за”, а думата “издаването” се заменя с “издаване”.

2. Алинея 2 се изменя така:

“(2) Закрилата по ал. 1 се предоставя с обратно действие от публикацията за издаване на патента, доколкото патентът не я разширява.”

§ 11. В чл. 19 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 след думите “търговията с предмета на изобретението” се добавя “включително внос или износ”.

2. В ал. 4 т. 2 се изменя така: “2. предлагане за продажба, търговия с продукта, включително внос или износ, използване по предназначение или съхраняване на склад на продукта за предлагане, продажба или използването му.”

§ 12. В чл. 20 се правят следните изменения:

1. Точки 4 и 5 се отменят.

2. Досегашната т. 6 става т. 4.

§ 13. Създава се чл. 20а:

“Изчерпване на права

Чл. 20а. Изключителното право върху изобретението, предоставено с патент, не се разпростира върху действия със защитения с патента продукт, който е бил пуснат на пазара на територията на Република България от патентоприитежателя или с негово съгласие.”

§ 14. В чл. 25, ал. 1 думите “български граждани и юридически лица” се заменят със “заявители с местожителство или седалище в Република България”.

§ 15. В чл. 26 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, т. 3 думите “чл. 33, ал. 2” се заменят с “чл. 33, ал. 3”.

2. В ал. 2 думите “чл. 33, ал. 2” се заменят с “чл. 33, ал. 3”.

§ 16. В чл. 30, ал. 1 след думите “то може” се добавя “еднократно”.

§ 17. В чл. 33 се правят следните изменения и допълнения: 1. Алинеи 1, 2 и 3 се изменят така:

“(1) За поддържане действието на патента се заплащат годишни патентни такси, като за начало на всяка патентна година се счита датата на подаване на заявката за патент, а първата патентна година започва да тече от тази дата.

(2) Годишната патентна такса за всяка следваща патентна година се заплаща предварително най-късно в последния ден на месеца, в който изтича предходната патентна година. Плащането не може да се прави за повече от една патентна година.

(3) Патентът запазва действието си при неспазване на срока по ал. 2, ако до шест месеца след изтичането на този срок патентоприитежателят внесе дължимата такса в двоен размер.”

2. Създава се ал. 4:

“(4) Годишните патентни такси до вземане на решение за издаване на патент и таксата за текущата патентна година се заплащат едновременно с таксите за издаване на патент и за публикация за издаването на патента в съответствие и при условията на чл. 53.”

§ 18. В чл. 34, ал. 2 т. 3 се отменя.

§ 19. В чл. 35 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 т. 5 се отменя.

2. Създава се нова ал. 2:

“(2) Към заявката се прилага документ за платени такси за заявяване, за експертиза, за претенции, за претендираните приоритети и за публикация за заявката.”

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3, като в изречение първо думата “два” се заменя с “три”.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4. § 20. В чл. 37, ал. 2 думите “биологично репродуктивен” се заменят с “биологичен”.

§ 21. В чл. 41 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, изречение второ думите “те ползват” се заменят със “за дата на подаване, съответно приоритет, на тези заявки се счита датата на подаване, съответно”.

2. В ал. 2 изречение второ се изменя така:

“Ако в тримесечен срок от искането на заявителя за разделяне отделените части бъдат подадени в самостоятелни заявки, за дата на подаване, съответно приоритет, на тези заявки се счита датата на подаване, съответно приоритетът, на първоначално подадената заявка, когато са спазени изискванията на чл. 34, ал. 2.”

§ 22. Член 42 се изменя така:

“Промени в заявката и в патента

Чл. 42. (1) Промени в заявката или в патента могат да се правят съответно в производство по заявката до вземане на решение или в производство по искане за обявяване на недействителност на патента.

(2) По собствена инициатива заявителят може да прави промени в заявката до публикацията по чл. 50 или до вземането на решение, ако публикацията не е направена, като заплати съответна такса.

(3) Промените по ал. 1 и 2 не могат да излизат извън първоначалното разкритие в заявката.”

§ 23. В чл. 43 изречение второ се изменя така:

“В този случай заявката не се включва в състоянието на техниката по чл. 8, ал. 3.”

§ 24. В чл. 46 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите “чл. 35” се добавя “ал. 1, 3 и 4”, а в изречение второ думите “счита се, че заявката не е била подадена и” се заличават.

2. Създава се нова ал. 2:

“(2) Когато към заявката за патент не е приложен документ за платени такси по чл. 35, ал. 2, на заявителя се предоставя тримесечен срок за заплащането на тези такси. Ако таксите не бъдат заплатени, заявката се счита за оттеглена.”

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3, като в изречение второ думите “заявката се отхвърля и се отказва издаването” се заменят със “се взема решение за отказ за издаване”.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4.

§ 25. В чл. 47 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите “ал. 2 и 3” се заменят с “ал. 2, 3 и 4”.

2. В ал. 5, изречение второ думите “отхвърля заявката и отказва” се заменят с “взема решение за отказ за издаване на патент”.

3. Създава се нова ал. 6:

“(6) Когато експертизният отдел установи, че заявеното изобретение е патентоспособно, но описанието и/или патентните претенции не са в съответствие с чл. 37, ал. 1 и/или чл. 38, той поканва заявителя да ги коригира в тримесечен срок. Ако в предоставения срок заявителят не направи това, не отговори или възрази неоснователно, експертизният отдел взема решение за прекратяване на производството по заявката.”

4. Алинея 7 се отменя.

5. Досегашната ал. 6 става ал. 7 и се изменя така:

“(7) Когато в резултат на проведената експертиза по същество се установи, че заявеното изобретение е патентоспособно и са спазени изискванията на ал. 5 и 6, експертизният отдел уведомява заявителя да заплати таксите по чл. 33, ал. 4 и чл. 53.”

6. Създава се ал. 8:

“(8) Експертизният отдел взема решение за издаване на патент, когато таксите по ал. 7 са заплатени. Ако таксите не се заплатят, заявката се счита за оттеглена.”

§ 26. В чл. 48 в думите “чл. 46, ал. 1, 2 и 3” запетаята и цифрата “2” се заличават, а след думите “чл. 47, ал. 5” се добавя “и 6”.

§ 27. В чл. 50, ал. 1, т. 1 думите “неподадена или отхвърлена” се заменят с “оттеглена, отказана или производството по нея е прекратено”.

§ 28. Член 51 се изменя така:

“Публикации за издаване на патент

Чл.51. В официалния бюлетин на Патентното ведомство се прави публикация за издаване на патент непосредствено след изтичането на три месеца от вземане на решението. В едномесечен срок от публикацията се издава патент и се публикуват описанието, претенциите и чертежите към патента.”

§ 29. В чл. 53 изречение първо се изменя така:

”За публикациите по чл. 51 и за издаване на патент се заплащат такси в тримесечен срок от получаване на съобщението по чл. 47, ал. 7.”

§ 30. В чл. 55, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1 думите “и 6” се заличават.

2. В т. 2 след думите “ал. 1” се добавя “и по чл. 47, ал. 6”.

§ 31. Член 59 се изменя така:

“Чл. 59. Страната, недоволна от решението на отдела по спорове, постановено съгласно чл. 58, ал. 3, т. 1 и чл. 58, ал. 5, в тримесечен срок от получаване на решението може да подаде жалба до Софийския градски съд по реда на Закона за административното производство.”

§ 32. В чл. 60 се правят следните изменения:

1. Заглавието се изменя така: “Спорове за установяване на действителния изобретател”.

2. Алинея 1 се изменя така:

“(1) Споровете за установяване на действителния изобретател и/или изобретатели се решават от Софийския градски съд.”

3. В ал. 2 думите “за авторство или съавторство” се заменят с “по ал. 1”.

§ 33. В чл. 67 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 се създава изречение трето:

“Заявката може да бъде подадена и на български език, като в едномесечен срок се подава превод.”

2. В ал. 3 изречение трето се изменя така:

“В противен случай производството по заявката се прекратява.”

§ 34. В чл. 69, ал. 2 изречение първо се изменя така:

“За откриване на национална фаза заявителят трябва да подаде международната заявка в Патентното ведомство в тридесет и един месечен срок от датата на приоритета при спазване изискванията на чл. 35.”

§ 35. В чл. 71 думите “такса за заявяване” се заменят с “таксите по чл. 35, ал. 2”.

§36. Създава се нова глава шеста “а”:

“Глава шеста “а”

ЗАЯВКИ ЗА ЕВРОПЕЙСКИ ПАТЕНТ И ЕВРОПЕЙСКИ ПАТЕНТИ СЪГЛАСНО ЕВРОПЕЙСКАТА ПАТЕНТНА КОНВЕНЦИЯ

Подаване на заявки за европейски патент

Чл. 72а. (1) Заявките за европейски патент могат да се подават в Патентното ведомство на Република България или в Европейското патентно ведомство в Мюнхен или неговия клон в Хага на един от езиците съгласно чл. 14 от Европейската патентна конвенция, наричана по-нататък “конвенцията”. Разделените заявки се подават само в Европейското патентно ведомство.

(2) Заявители с местожителство или седалище в Република България подават заявки за европейски патент в Патентното ведомство, освен ако заявката ползва приоритет от по-ранна заявка, подадена във ведомството.

(3) Патентното ведомство препраща заявката за европейски патент на Европейското патентно ведомство съгласно чл. 77 от конвенцията.

Действие на заявката за европейски патент

Чл. 72 б. (1) Заявка за европейски патент с установена дата на подаване и приоритет, когато такъв е претендиран, в която Република България е посочена страна, е еквивалентна на редовно подадена в Патентното ведомство национална заявка.

(2) Когато заявката за европейски патент е публикувана от Европейското патентно ведомство и заявителят представи превод на патентните претенции на български език в три екземпляра с библиографските данни за заявката и заплати такса за публикация, Патентното ведомство осигурява достъп до превода и публикува съобщение в официалния бюлетин за получения превод.

(3) Заявителят се ползва с правата по чл. 18 от датата на съобщението за получения превод по ал. 2 при условията на чл. 72в.

Действие на европейския патент

Чл. 72в. (1) Европейски патент, в който е посочена Република България, предоставя на патентоприитежателя от датата на съобщението за издаването му в европейския патентен бюлетин правата по този закон, ако в тримесечен срок от тази дата се представи превод на описанието и претенциите на български език в три екземпляра и се плати такса за публикация.

(2) Преводът съгласно ал. 1 трябва да съдържа наименованието на изобретението, описанието, включително чертежи, когато е необходимо, и патентните претенции.

(3) Преводът се подава заедно с данни за притежателя на патента, номера на заявката за европейски патент, номера на публикацията на европейския патент, номера и датата на европейския патентен бюлетин, в който е направено съобщението за издаване на патента.

(4) Патентното ведомство прави съобщение в официалния бюлетин за получения превод и публикува превода на европейския патент на български език.

(5) Разпоредбите на този член се прилагат и когато описанието и патентните претенции на европейския патент са изменени в производство по възражение съгласно чл. 102, ал. 3 от конвенцията.

(6) Европейският патент няма действие на територията на Република България от датата на подаване на заявката, ако в срока по ал. 1 преводът съгласно ал. 1 - 5 не е представен и/или таксата за публикация не е заплатена, или не са изпълнени изискванията на ал. 2 и 3 и недостатъците не са отстранени в двумесечен срок от уведомяването на Патентното ведомство.

Автентичен текст на заявката за европейски патент и европейския патент.

Внасяне на корекции в превода

Чл. 72г. (1) Когато преводът на български език по чл. 72б и 72в предоставя обхват на закрила, който е по-тесен от обхвата на закрилата, предоставен със заявката за европейски патент или европейския патент на езика на производството на Европейското патентно ведомство, за автентичен се счита текстът на този превод.

(2) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага в производство за обявяване на недействителност на европейски патент.

(3) Заявителят или притежателят на европейски патент може да подаде по всяко време коригиран превод, като заплати съответна такса за публикация. Преводът се представя в три екземпляра. Патентното ведомство публикува съобщение за получения коригиран превод в официалния бюлетин. Когато корекциите се отнасят до патентните претенции в заявката за европейски патент, едновременно със съобщението в бюлетина се осигурява достъп до коригирания превод, а когато корекциите се отнасят до превода на европейския патент, патентът се публикува отново с внесените корекции.

(4) Коригираният превод има действие по отношение на трети лица от датата на публикуване на съобщението.

(5) Лице, което добросъвестно използва или е извършило необходимата подготовка за използване на изобретението, което използване не би съставлявало нарушение на заявката или патента съгласно първоначалния превод, може след влизането в сила на коригирания превод да продължи използването на изобретението в своята дейност или за целите на тази дейност без заплащане.

Такси за поддържане действието на европейския патент

Чл. 72д. Годишна патентна такса за европейски патенти се плаща по реда на чл. 33 за всяка патентна година след годината, през която Европейското патентно ведомство публикува съобщението за издаване на европейския патент.

Трансформация в национална заявка за патент

Чл. 72е. (1) Заявка за европейски патент, в която е посочена Република България, може по молба на заявителя да се трансформира в национална заявка за патент за изобретение, когато:

1. заявката се счита за оттеглена съгласно чл. 77, ал. 5 от конвенцията;
2. заявката се счита за оттеглена съгласно чл. 90, ал. 3 от конвенцията, тъй като не е представен превод на заявката на езика на производството съгласно чл. 14, ал. 2 от конвенцията.

(2) Молбата за трансформация се подава в сроковете по чл. 135, ал. 2 от конвенцията.

(3) В тримесечен срок от датата на получаване на молбата в Патентното ведомство заявителят трябва:

1. да плати таксите по чл. 35, ал. 2, и
2. да подаде превод на български език на заявката за европейски патент, както е подадена и където е подходящо, така както е изменена в производството пред Европейското патентно ведомство.

- (4) Заявка за европейски патент, която е отказана, оттеглена или считана за оттеглена по искане на заявителя, може да се трансформира в заявка за патент за полезен модел.

Забрана за едновременна закрила

Чл. 72ж. Когато е издаден национален патент за изобретение, за което е издаден и европейски патент, в който е посочена Република България, с една и съща дата на заявяване, съответно с една и съща приоритетна дата, на едно и също лице или негов правопреемник, националният патент прекратява действието си до степента, до която е идентичен с европейския патент, от датата, на която срокът за подаване на възражение срещу европейския патент е изтекъл, без да е подадено възражение, или от датата, на която влиза в сила решението за запазване на европейския патент в процедурата по възражение.

Обявяване на недействителност на европейски патент

Чл. 72з. Решенията на Европейското патентно ведомство в производство по обявяване на недействителност на европейски патент, в който е посочена Република България, имат действие на територията на Република България.

Регистър на заявките за европейски патент и европейските патенти

Чл. 72и. Патентното ведомство вписва заявките за европейски патент и европейските патенти с действие в Република България в отделен регистър, като всички промени в правния им статус се вписват по общия ред.

”ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 37. “Официална или официално призната изложба” е изложба по смисъла на Конвенцията за международни изложби, подписана на 22 ноември 1928 г. в Париж и ревизирана на 30 ноември 1972 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 38. (1) Този закон се прилага за заявки за патенти за изобретения и полезни модели, които са подадени след влизането му в сила, както и за заявки, по които не е взето окончателно решение.

(2) Искания за обявяване на недействителност на патенти за изобретения, които се отнасят до методи за диагностика или за лечение, включително по хирургичен път, приложени пряко върху хора или животни, се разглеждат по досегашния ред.

§ 39. Правната закрила, предоставена с патенти за изобретения, които се отнасят до методи за диагностика или лечение, включително по хирургичен път, приложени върху хора или животни, издадени преди влизането в сила на този закон, е по досегашния ред.

§ 40. Заявители, подали заявка за патент за изобретение или полезен модел преди влизането в сила на този закон, се ползват от привилегията по чл. 11 в досегашната му редакция.

§ 41. Отменя се § 2, ал. 7. Производството по декларации за открития, по които до влизането в сила на този закон не е взето окончателно решение, се прекратява. По искане на автора в официалния бюлетин на Патентното ведомство се публикуват библиографските данни по декларацията и се предоставя достъп до материалите по нея.

§ 42. Член 33, ал. 1, 2 и 3 влизат в сила шест месеца след влизането в сила на този закон.

§ 43. Законът влиза в сила от 1 юли 2002 г.

Законът е приет от XXXIX Народно събрание на 2002 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Огнян Герджиков)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за патентите

Началото на правната реформа в областта на индустриалната собственост бе поставено с приемането на Закона за патентите (ЗП), в сила от 1 юни 1993 г. Законът установи възможността патентоспособните изобретения да получат закрила, когато са нови, промишлено приложими и имат изобретателско равнище. Регламентирана е и закрилата на един нов за страната ни обект на индустриалната собственост - полезния модел. Като единствена форма на правна закрила се въведе патентът.

По отношение на въведените принципи и основни материалноправни разпоредби законът бе хармонизиран с европейското патентно законодателство.

В съответствие с чл. 67, т. 2 от Европейското споразумение за асоцииране между Европейските общности и техните страни членки, от една страна, и Република България, от друга страна, правителството на Република България подаде молба за присъединяване към Конвенцията за издаване на европейски патенти (Европейска патентна конвенция). В отговор на тази молба страната ни получи статут на наблюдател в Административния съвет на Европейската патентна организация и покана за присъединяване към конвенцията, считано от 1 юли 2002 г.

На 31 януари 2002 г. Народното събрание прие Закон за ратифициране на Европейската патентна конвенция (ЕПК) и на Акта за ревизиране на конвенцията (ДВ, бр. 15 от 2002 г.).

Необходимите условия за реалното присъединяване на Република България към конвенцията от посочената в поканата дата – 1 юли 2002 г., са:- внасяне на инструмента за ратификация заедно с първоначалната вноска в правителството на Федерална република Германия, и

- внасяне на съответните изменения и допълнения в ЗП, осигуряващи действие на европейските патентни заявки и европейските патенти на територията на страната ни, когато тя е посочена.

В изпълнение на тези условия е предлаганият проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за патентите, в който основна част е създадената нова глава шеста “а” “Заявки за европейски патент и европейски патенти съгласно Европейската патентна конвенция”. Чрез нея нормативно се урежда подаването на заявки за европейски патент, като е създадена възможност те да се подават и в Патентното ведомство на Република България. В съответствие с изискванията на чл. 25 от ЗП е установено задължението на заявителите с местожителство или седалище в Република България да подават заявки за европейски патент в Патентното ведомство, ако не са подали идентични национални заявки. Регламентират се условията, при които заявката и европейският патент ще имат действие на територията на страната ни, както и за трансформацията на заявка за европейски патент в национална патентна заявка. Предвидена е разпоредба, изключваща едновременната закрила на изобретение с национален и европейски патент, в който е посочена Република България. В тази глава е включена норма, според която решенията на Европейското патентно ведомство за обявяване на недействителност на европейски патент имат действие в страната ни. Уредено е създаването в Патентното ведомство на регистър за европейски патентни заявки и европейски патенти с действие в страната ни.

В законопроекта намират място и други изменения и допълнения, които да осигурят по благоприятен начин действието на Европейската патентна конвенция (ЕПК).

Съгласно чл. 33 от ЗП годишната патентна такса се заплаща най-късно в последния ден на месеца, в който изтича всяка патентна година, с възможност до шест месеца от изтичането на този срок таксата да се плати в двоен размер. Въведеният механизъм на плащане на годишните патентни такси има сериозен недостатък, тъй като не може да се определи действителното състояние на патента в продължение на повече от 18 месеца. От друга страна, в изпълнение на чл. 39 от ЕПК Патентното ведомство трябва да прави отчисления за Европейското патентно ведомство от постъпилите платени годишни такси за поддържане действието на европейските патенти на територията на България за всяка календарна година. Това обстоятелство налага да се промени механизъмът на плащане на годишните патентни такси, за да се предотврати авансовото внасяне в Европейското патентно ведомство на отчисления от годишните патентни такси, които не са платени и за които няма сигурност, че ще се платят. В законопроекта се предлага тези такси да се плащат предварително, най-късно в последния ден на месеца, в който изтича предходната патентна година. Този механизъм е възприет във всички европейски страни. Отчитайки промяната в режима на таксите и с оглед да се намали тежестта при плащането им, в Преходните и заключителните разпоредби на законопроекта се предвижда изменените разпоредби на чл. 33 да влязат в сила шест месеца след влизането в сила на закона.

Със законопроекта се изключва правната закрила на методи за лечение на хора или животни и методи за диагностика, приложени пряко върху хора или животни, така както е предвидено и в ЕПК. По сега действащия закон за такива методи се издават патенти, като монополните права, предоставени с тях, са силно ограничени съгласно чл. 20, т. 4. Това ограничение е въведено, тъй като е недопустимо да се монополизират такива обекти, каквито са методите за лечение и които следва да се прилагат свободно в полза на цялото общество. С изключването от патентоспособност на методите за лечение и диагностика в законопроекта се отменя и разпоредбата на чл. 20, т. 4, с която действието на издадения патент е ограничено. При това остават неизяснени правата, произтичащи от патенти, издадени по реда на досега действащия закон. Затова в Преходните и заключителните разпоредби се предвижда правната закрила, предоставена с патенти за такива методи, да е по досегашния ред, т.е. с ограниченията по чл. 20, т. 4.

Друго съществено изменение, направено в законопроекта, е изменението на чл. 11. Предлага се да се изменят срокът и основанията, при които разкриването на изобретението не влияе на патентоспособността му. Освен че се постига по-пълно съответствие с ЕПК, уеднаквяването на разпоредбата на чл. 11 с тази на чл. 55 от ЕПК е в интерес на българските заявители, когато подават патентни заявки в чужбина, в това число европейски патентни заявки. В Преходните и заключителните разпоредби на законопроекта е предвидено заявителите, подали заявка за патент за изобретение или полезен модел преди влизането в сила на измененията, да се ползват от привилегията по чл. 11 в сегашната му редакция.

За създаване на по-благоприятна среда за търсене на правна закрила на индустриалната собственост в чл. 5 се предлага преференциален режим за някои от таксите, дължими по заявка за патент. Определянето на лицата, ползващи този преференциален режим, както и на размера на таксите е делегирано на Министерския съвет.

Законът за патентите отмени Закона за откритията, изобретенията и рационализаторските предложения, който остана да действа в частта си относно режима на откритията. Параграф 2, ал. 7 от Преходните и заключителните разпоредби визира, че производството по декларации за дипломи за открития, подадени до влизането в сила на ЗП, се извършва по “досегашния ред”. Съгласно установената процедура декларациите, приети в Патентното ведомство (бившият Институт за изобретения и рационализации), се изпращат в Българската академия на науките или в съответния научно- изследователски институт, които на свои експертни научни съвети ги разглеждат и вземат становище по тях. Патентното ведомство не е имало и няма правомощия да се произнася по същността на откритията. До голяма степен неговите функции са посреднически, като въз основа на становището на съответната научна организация издава диплом за откритие на автора или отказва такова издаване.

Закриването на много от научните институти и реорганизацията на БАН е причина за времето от влизането в сила на Закона за патентите досега да не са приключили производствата по около 70 от изпратените им декларации за дипломи за открития. От друга страна, същността на откритията, като установяване на неизвестни дотогава, обективно съществуващи закономерности, свойства и явления в материалния свят, не предполага предоставяне на правна закрила, каквато е основната функция на Патентното ведомство. Правна закрила на откритията не се предоставя в нито една европейска страна и няма патентно ведомство в света, което да е натоварено с такава дейност. Поради посочените обстоятелства се предвижда да се отмени § 2, ал. 7 и да се прекрати производството по декларациите за открития, по които не е взето окончателно решение. Отчитайки желанието на авторите да се направи достъпно тяхното предполагаемо откритие, е предвидено по тяхно искане, депозирано в Патентното ведомство, да бъдат публикувани библиографски данни за откритията в официалния бюлетин на Патентното ведомство и да се предостави достъп до тях.

За прецизиране и уеднаквяване на терминологията на ЗП с тази на ЕПК в законопроекта се предвиждат и някои поправки, като например критерият за патентоспособност “изобретателско равнище” да се замени с “изобретателска стъпка”.

С приемането на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за патентите ще се постигне по-пълна хармонизация на националното ни законодателство с Европейската патентна конвенция. Това от своя страна ще допринесе и за изпълнение на задълженията, които сме поели по Европейското споразумение за асоцииране и ще бъде важна предпоставка за по-бързото ни интегриране в европейските структури.

Въз основа на изложеното Министерският съвет предлага на Народното събрание да разгледа и приеме предложения законопроект.

15.04.2002 г.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Симеон Сакскобургготски)

